

עזה חרבה ומחולקת ללא הסכם עדיפה על עזה עם הסכם אך בלי פירוז

written by מאיר בן שבת | 19.11.2025

יומיים לפני שמועצת הביטחון של האו"ם אישרה את תוכניתו של הנשיא דונלד טראמפ להצבת כוח רב-לאומי ברצועת עזה, ידיעה בשולי התקשורת הערבית חלפה מבלי שקיבלה תשומת לב יתרה. אולם על רקע אירועי השעה וגיבוש החזון לעתיד הרצועה, חובה להדגיש באותיות קידוש לבנה את חשיבותה: בכרוז רשמי שפרסם ארגון הטרור חמאס בשם "הפלגים הפלסטיניים" הוא הודיע כי התוכנית האמריקנית שמוגשת למועצת הביטחון "מסוכנת", ודחה את עיקרי סעיפיה. בהודעה שהוציא לתקשורת מיד אחרי אישור התוכנית באו"ם הוא חזר על דבריו, ולראשונה יצא בגלוי נגד הצעדים העיקריים שמהווים את ליבת תוכנית 20 הנקודות השל טראמפ.

עיקר החידוש כאן הוא בעצם הפומביות והרשמיות שבקריאתו של ארגון הטרור. אם עד כה נשמעו אמירות מפי גורמים שונים בארגון, בכירים יותר ופחות, שדחו את רעיון הפירוק מנשק ¹ הרי שעתה מדובר במסר שמוטמע היטב בכרוז שהופץ בגלוי מפי התנועה, באתר האינטרנט הרשמי שלה, ולאחר מכן בהודעה לתקשורת, גם אם בחתימת "הכוחות והפלגים הפלסטיניים".

בניגוד להכרזת ישראל כי היא מאמצת את התוכנית שאושרה באו"ם, הצהיר חמאס, שחור על גבי לבן, כי אין כל כוונה להתפרק מנשק בשל "זכות ההגנה העצמית" של העם הפלסטיני, והוסיף כי כל דיון על עתיד הנשק ייעשה רק במסגרת פנים-פלסטינית. יתרה מכך, הארגונים הבהירו כי הצבת כוחות זרים בעזה או העברת הניהול של ענייני היומיום והשיקום שלה לידי גורמים שונים מהעולם הן הפרת הריבונות הפלסטינית. לבסוף, בתגובה להחלטת מועצת הביטחון הודגש כי "הצבת כוח רב-לאומי בעל יעדים ומשימות ברצועה, כולל פירוק 'ההתנגדות' מנשק, תסיר ממנו את הנייטרליות שלו ותהפוך אותו לצד בסכסוך שתומך ב'כיבוש'" ² במה שמהווה יותר מרמז כי בכך כוחות אלה עלולים להפוך את עצמם ליעד לפגיעה.

מבחינתה של ישראל, ההצהרה נותנת תוקף לחששותיה בעניין היכולת להוביל בדרך מדינית לפירוק חמאס מנשקו או לפירוז הרצועה. מנקודת מבט ישראלית, הפסקת האש איננה המטרה. פירוק יכולות האויב ופירוז השטח מנשק הם עדיין היעדים העיקריים ביחס לזירה זו, ושניהם טרם הושגו.

יתרה מכך, בהיעדר הגדרות ברורות ומחייבות, המונח "פירוז" מתחיל לקבל פרשנויות יצירתיות שמעקרות אותו מכל מהותו, כמו הרעיון לשלב את הגורמים החמושים של ארגוני הטרור בתוך הכוחות הפלסטיניים שיוכשרו לקבל לידיהם את השליטה ³ ובכך לפתור את הבעיה, אך למראית עין בלבד.

כאשר אלה הם פני הדברים, אין לישראל שום אינטרס לממש את השלב הבא שמחייב אותה

לנסיגה משמעותית מרוב השטח שנתון כיום לשליטתה ברצועה. יותר מכך, לישראל עדיף להשאיר את המצב ברצועה כפי שהוא על פני "התקדמות" במתווה שלא יקדם את מטרותיה, יגביר את הלחצים עליה, ורק יכביד על התנהלותה. רצועת עזה, שמחציתה נתונה לשליטה ישראלית ומחציתה האחרת שקועה בהרס ובחורבן ללא שיקום ² עדיפה על פני מתווה שעלול לאפשר שיקום בלי פירוז.

משמעות נוספת היא שאין שום היגיון בהמשך הכנסת הסיוע לחלקים של עזה הנשלטים בידי חמאס, שרק יזינו את ארגון הטרור, יאפשרו לו להתעצם ולחזק את שלטונו. בתיאום עם האמריקנים, ניתן להחיות את תוכנית נקודות חלוקת האוכל לאזרחים בשטחים שבהם קיימות המיליציות המתנגדות לחמאס, כגון אבו-שבאב ברפיח, ולחזק את החלופה השלטונית שהן מהוות לארגון הטרור, לתת מענה למצוקה הומניטרית אמיתית של האוכלוסייה בעזה ³ אך לבודד את חמאס מאמצעי השליטה שלו בתושבים.

ישראל לא צריכה בשום אופן לאפשר הכנסת אמצעים לשיקום של הרצועה, כולל כלים כבדים לבינוי ופינוי הריסות, שכן אלה רק ישמשו את חמאס לבנייה של מנהרות ולשיקום תשתיות הייצור והאחסון שלו. כמו כן, לאחר שחמאס הצהיר פומבית שאינו מקבל את התוכנית, ישראל נדרשת לרענן את התוכניות המבצעיות שלה ולהבהיר ⁴ בהתאם להבטחות של טראמפ, ובגיבוי אמריקני ⁵ כי תפעל לפרק בכוח את חמאס ממשק, בפעולה צבאית ישירה ומהירה.

אסור להחביא או להקטין את החשיבות של הכרוז והתגובה של חמאס והפלגים הפלסטינים. להפך, ישראל צריכה לנופף בהם כהוכחה לכך שאין לארגון הטרור עניין להתפרק ממשקו. יהיה בכך צידוק מהותי לעמדתה של ישראל ולפתיחת הדיון החשוב ביותר בעניין עזה שטרם נערך: בניית תוכנית ישימה ומחייבת לפירוז השטח מיכולות צבאיות באשר הן.

עכשיו, כאשר כל החטופים החיים ומרבית החטופים החללים כבר בידינו, אין שום סיבה להיחפז. הלחץ עובר לצד של חמאס במגרש העזתי, וישראל צריכה לשמר זאת גם להמשך.

פורסם ב-N12, בתאריך 19 בנובמבר, 2025.